

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-11

Nr. (12.6-14E)3-

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gegužės 5 d. rezoliuciją Nr. XIII-2880 „Dėl energetinės nepriklausomybės ir Astravo branduolinės elektrinės keliamos grėsmės“ ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarime Nr. 790-4 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. rugsėjo 13 d. nutarimo Nr.739 „Dėl Būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo nesaugios branduolinės elektrinės, kuri statoma Baltarusijos Respublikoje ir kuri kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai, įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Veiksmų planas) numatytą priemonę, teikia Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, ratifikavimo“, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Konvencijos dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą ratifikavimo“, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Bendro protokolo dėl Vienos konvencijos bei Paryžiaus konvencijos taikymo įsigaliojimo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektus ir jų lydimojusius teisės aktus (toliau – Teisės aktų projektai).

Lietuva yra pasirašiusi ir ratifikavusi Vienos konvenciją dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (toliau – Vienos konvencija), o tik pasirašiusi, bet neratifikavusi Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (toliau – Protokolas dėl Vienos konvencijos) ir Konvenciją dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą (toliau – Papildomos kompensacijos konvencija). Protokolą dėl Vienos konvencijos yra ratifikavusios kaimyninės valstybės Baltarusija, Latvija ir Lenkija.

Įvertinus regiono valstybių taikomus tarptautinius civilinės atsakomybės už branduolinę žalą mechanizmus buvo identifikuota, kad Lietuvos prisiimti tarptautinės civilinės atsakomybės už branduolinę žalą įsipareigojimai yra vieni mažesnių tarp valstybių, turinčių branduolinius įrenginius, todėl Energetikos ministerija parengė Teisės aktų projektus, kuriais siekiama užtikrinti didesnes garantijas Lietuvos ir kaimyninių valstybių gyventojams dėl žalos atlyginimo įvykus branduolinei avarijai Lietuvoje, suvienodinamos Lietuvos civilinės atsakomybės už branduolinę žalą režimo nuostatos su kitų regiono valstybių režimais ratifikuojant Protokolą dėl Vienos konvencijos ir tuo panaikinama galimybė Lietuvos atžvilgiu taikyti Protokole dėl Vienos konvencijos numatytą išimtį avariją patyrusio įrenginio valstybei nekompensuoti žalos ne konvencijos valstybėms, kurios turi branduolinius įrenginius, tačiau nėra nustačiusios ekvivalentinių garantijų nuostatų įrenginio valstybei. Siekiant plėsti Lietuvos ir viso regiono gyventojų garantijas dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, Teisės aktų projektais siūloma ratifikuoti Papildomos kompensacijos konvenciją, kurią ratifikavus Lietuvai būtų

sukuriamas pagrindas raginti regiono valstybes didinti civilinės atsakomybės garantijas dėl branduolinės žalos.

Parengtu Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu yra nustatomas Protokolo dėl Vienos konvencijos ir Papildomos kompensacijos konvencijos nuostatų taikymas Lietuvos Respublikoje.

Projektų nuostatomis įgyvendinti reikės lėšų iš valstybės biudžeto, t. y. skirti lėšų valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei įsigyti civilinės atsakomybės už branduolinę žalą draudimui jos valdomiems branduoliniams įrenginiams. Tikėtina reikalinga kasmetinė suma draudimui įsigyti turėtų būti apie 100 tūkst. eurų. Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, kuris 2020 m. spalio 15 d. pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui, yra numatyta 100 tūkst. eurų valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei įsigyti civilinės atsakomybės už branduolinę žalą draudimui jos valdomiems branduoliniams įrenginiams.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pavedimą teikti glaustą analitinę informaciją dėl įstatymų projektų, teikiame informaciją dėl Teisės aktų projektų:

I. Sprendžiama problema	Įvertinus regiono valstybių taikomus tarptautinius civilinės atsakomybės už branduolinę žalą mechanizmus buvo identifikuota, kad Lietuvos priimti tarptautinės civilinės atsakomybės už branduolinę žalą įsipareigojimai yra vieni mažesnių tarp valstybių, turinčių branduolinius įrenginius. Lietuva yra pasirašiusi ir ratifikavusi Vienos konvenciją, o tik pasirašiusi, bet neratifikavusi Protokolo dėl Vienos konvencijos ir Papildomos kompensacijos konvencijos. Dėl šios priežasties parengti Teisės aktų projektai, kuriais suvienodinamos Lietuvos civilinės atsakomybės už branduolinę žalą režimo nuostatos su kitų regiono valstybių režimais.
II. Siūlomos priemonės	Įstatymo dėl Protokolo projektu siūloma ratifikuoti Protokolą dėl Vienos konvencijos, o Papildomos kompensacijos projektu – ratifikuoti Papildomos kompensacijos konvenciją. Ratifikavus šiuos tarptautinius instrumentus, bus sustiprintos teisinės priemonės reikalauti žalos atlyginimo iš kaimyninių valstybių, jeigu jose įvyktų branduolinė avarija. Šios priemonės taip pat padidintų ir Lietuvos įsipareigojimus kompensuoti žalą įvykus branduolinei avarijai Lietuvos branduolinės energetikos objektuose.
III. Priemonių kaštai	Priėmus Teisės aktų projektus, kiekvienais metais šių teisės aktų nuostatų įgyvendinimui iš valstybės biudžeto turės būti skiriamos lėšos valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei įsigyti civilinės atsakomybės už branduolinę žalą draudimui jos valdomiems branduoliniams įrenginiams (tikėtina reikalinga kasmetinė suma draudimui įsigyti turėtų būti apie 100 tūkst. eurų).
IV. Nauda visuomenei	Ratifikavus šias konvencijas bus užtikrintos didesnės garantijos Lietuvos ir kaimyninių valstybių gyventojams dėl kompensavimo už patirtą žalą branduolinės avarijos metu neatsižvelgiant, kur branduolinė avarija įvyko. Bus eliminuotos rizikos dėl žalos atlyginimo, kylančios dėl nevienodo civilinės atsakomybės už branduolinę žalą tarptautinio teisinio reglamentavimo kaimyninėse valstybėse.

Teisės aktų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Teisės aktų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Teisės aktų projektai derinti su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija,

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija ir valstybės įmone Ignalinos atominė elektrinė. Pastabas Teisės aktų projektams pateikė Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, į pateiktas pastabas atsižvelgta.

Atsižvelgdami į tai, kad šie Teisės aktų projektai įgyvendina Veiksmų plane numatytą priemonę ir sustiprina Lietuvos teisinės priemonės reikalauti žalos atlyginimo avarijos kitų šalių elektrinėse atveju, ir į tai, kad Lietuvos kaimynystėje pradeda veikti nauja atominė elektrinė, prašytume Teisės aktų projektus svarstyti skubos tvarka ir įtraukti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. posėdžio darbotvarkę.

Teisės aktų projektus parengė Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyrius (vedėja Asta Žalnieriūtė, tel. (8 5) 203 4684, el. p. asta.zalnieriute@enmin.lt), tiesioginis rengėjas – vyriausiasis specialistas Renatas Šumskis (tel. (8 5) 203 4684, papild. 4, el. p. renatas.sumskis@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, ratifikavimo“ projektas, 2 lapai.
2. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Konvencijos dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą ratifikavimo“ projektas, 1 lapas.
3. Protokolas, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą anglų kalba, 12 lapų.
4. Protokolas, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą lietuvių kalba, 9 lapai.
5. Konvencija dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą anglų kalba, 40 lapų.
6. Konvencijos dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą autentiškas vertimas, 22 lapai.
7. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
8. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
9. Lietuvos Respublikos įstatymo dėl 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Bendro protokolo dėl Vienos konvencijos bei Paryžiaus konvencijos taikymo įsigaliojimo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, 1 lapas.
10. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Konvenciją dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą“ projektas, 1 lapas.
11. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, ratifikavimo“, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Konvencijos dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą ratifikavimo projekto“, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Bendro protokolo dėl Vienos konvencijos bei Paryžiaus konvencijos taikymo įsigaliojimo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektų aiškinamasis raštas, 6 lapai.
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Konvenciją dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą“ projektas, 1 lapas.
13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 42, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos

Respublikos įstatymo dėl 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir bendro protokolo dėl Vienos konvencijos bei Paryžiaus konvencijos taikymo įsigaliojimo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos seimui“ projektas, 1 lapas

Laikinais einantis
energetikos ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas

Renatas Šumskis, tel. (8 5) 203 4684, papild. 4, el. p. renatas.sumskis@enmin.lt